



ION BORIA : *Aventura lui Pirus* este o dezbatere frământată, substanțială, cultă — dar nu ține de dramaturgie... De la lipsa de permeabilitate pentru spectator a celor două planuri și pînă la imposibilitatea ca prin cuvîntul emis pe scenă să se evidențieze elementul-cheie : *Pirus* ; de la proximitatea extremă a replicii la conflictul căruia îi lipsește structura scenică... Am citit textul cu interes, dar fără să ni-l putem închipui transpus în vreun teatru.

ELEFTERIE POPA : Se cunoaște că iubiți trecutul nostru și că l-ați cercetat îndeaproape, dar, pe plan artistic, aceste manifestări onorabile le traduceți cu un randament scăzut. Nici în *Mihai Vodă Viteazul*, nici în *Doamna Chiajna* nu descifrăm suficiente note aparte față de piesele istorice de nivel mediu care năpădesc teatrele și redacțiile.

Dacă vibrația pieselor poate fi considerată satisfăcătoare, fondul de gîndire este cam uzual. Acțiunile personajelor nu sînt întotdeauna motivate, unele convulsii psihice ni s-au părut arbitrare. Singele curge prea adesea și e vărsat în situații prea asemănătoare.

Multe tablouri, minime ca text, țin de specificul ecranului, uneori succesiunea e atît de rapidă încît în practica scenei s-ar dovedi imposibilă (de pildă : între apariția cerută de pagina 70 și cea cerută de pagina 71 [*Doamna Chiajna*], interpreta Ancăi nu ar avea cum să-și modifice esențial grima și îmbrăcămintea).

Apreciem, în multe pasaje culoarea populară ; cîteva violențe de limbaj se dovedesc neartistice. În general, replicile au întinderi și cadențe egale, ceea ce uneori sugerează literatura clasică, dar alteori somnolența.

N. ANTONIU : Piesa dumneavoastră — *Bestiile* — are la bază cîteva idei ingenioase. Nu ne putem însă declara mulțumiți de eficacitatea exploatării lor. Felul în care scrieți este deocamdată rudimentar și trădează necesitatea studierii autorilor consacrați. Unele personaje suferă de un schematism acut (Dolar, Generalul) ; Schwartz cultivă replici grosolane (compatibile doar cu relatările bestialităților celor șase „ roboți naturali ”, dar — ca și acelea — incompatibile cu rostirea în fața unui public). Lirismul desuet, pe care-l certifică Tananga în legătură cu Manana, e compensat de acela de mai bună calitate al pasajelor aferente Lianeii. Scenică — încercarea becurilor.

Trebuie precizat mesajul, căci fabulația cu oamenii care încă de la naștere sînt împărțiți între „ oameni ” și „ bestii ” poate duce la concluzia că bestialitățile sînt inerente obiectiv, și deci scuzaibile. Rezolvarea problemei prin mijloace care țin esențial de biologie sărăcește. Conceptul răspunderii, al culpabilității se cuvine adîncit. Nu ne ridicăm împotriva fondului, nici împotriva modalității formale, ci vă solicităm doar nuanțări.

Atenție la ortografie, și nu numai la cea a cuvintelor străine (*Scherlock Holmes*, *pière* de Saint-Michel), dar și la aceea a unora dintre cuvintele românești (*conrupe*, *funerarii*).

Iar din lecturile dumneavoastră teatrale nu ați observat că indicațiile de paranteză nu se dau la perfectul simplu ?

Mihai Dimiu